

- (11) De originele tekst luidt : “Patriote incapable de trahir, mais vacillant dans l’occasion, c’est à dire composant avec les ennemis de la République, dont ont l’accuse.”
- (12) Daarnaast was hij ook administrateur “des Hospices civils” of de Burgerlijke Godshuizen (de ouderlingengestichten).
- (13) Sainte-Pélagie : Voormalige beruchte gevangenis in de rue du Puits de l’Ermite ingericht in de gebouwen van een klooster voor “filles repenties” of meisjes van berouw. Het gebouw werd in 1899 afgebroken.
- (14) Boerenkrijg : Opstand die op 5 september 1798 in Vlaanderen uitbrak tegen de anti-kerkelijke en anti-godsdienstige politiek van het Directoire en ook tegen de conscriptie of verplichte legerdienst. Nederlaag van de “Brigands” of boeren te Hasselt op 4 december 1798. Boerenkrijgmuseum te Overmere.
- (15) Commissaris van het Uitvoerend Directorium.
- (16) Van Hulthem : zie G.T. november 1988, blz. 267.
- (17) Een gedeelte van de inhuldigingstoespraak van zijn installatie als professor in Burgerlijk Recht werd opgenomen in de “Annales Academiæ Gandavensis” van 1819-1820.
- (18) Zijn zoon François werd nog onder het Hollands bewind benoemd tot Procureur des Konings te Kortrijk en zijn dochter Julie huwde notaris Eduard Van Damme te Gent. (Nève : “Gand sous la domination française. 1792-1814”, blz. 365).

UITHANGBORDEN TE GENT (Vervolg)

Dat men, door de eeuwen heen, dikwijls *planten en bloemen* verkoos als gevelversiering zal wel niemand verwonderen.

Omstreeks de eeuwwisseling plande men de *Baudelostraat*. De Ottogracht was juist gedempt en de voornoemde nieuwe straat werd de kortste verbinding tussen de hovingen van de vroegere Kruidtuin en de Vrijdagmarkt.

In deze straat werden, o.m. door de bouwmeester G. Semeij verscheidene gevels in de zgn. “historische” stijl opgetrokken. Sommige dezer huizen zijn merkwaardig omwille van hun façadeversiering. Men kan er o.m. de gepolychromeerde gevelsteen bewonderen waarop een prachtige zonnebloem staat afgebeeld.

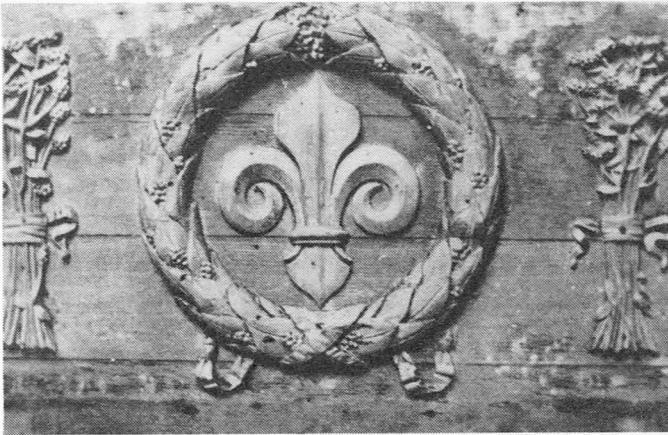
Gestileerd en omgeven van een krans van graan en loof steekt de lelie uit op de reliëfsteen in de *Meersenersstraat*. De “Lelie” stond reeds als brouwerij vermeld in het gildeboek der pijnders in 1494.

Oorspronkelijk is de gevelsteen, gemetseld in een oude façade in de *Moleenaarstraat*. Het zandstenen reliëf is erg verweerd maar men ziet er nog duidelijk een boom op afgebeeld.

In het *Museum voor Volkskunde* treft men een schildvormig zandstenen uithangteken “In den Druiftak” aan. Op deze goed bewaarde gevelsteen

Baudelostraat 7,
Zonnebloem.

Meerseniersstraat 10,
De Lelie.
(Foto : Stadsarchief,
Gent).

Molenaarstraat 3,
Boom.

Inden Druiftak. (Museum voor Volkskunde, Gent).

Dubbele roos.
(Gents Museum voor
Stenen Voorwerpen).
(Copyright A.C.L.
Brussel).

Steendam 49,
De lelie.

zien we de benaming en de naam van de winkelier “bij Cant. De Speke”. De druifstak, met links en rechts een blad werd in reliëf uitgebeeld.

De Gentse Wegwijzer van 1870 vermeldt een “Druifstak” op de Korenmarkt en De Potter heeft het over een huis in de Lange Munt “ghenaempt den Druifstak, vry huys ende vry erfve wesende” (Weezenboek, 1699-1700) (30).

Uit de belangrijke verzameling van het *Gentse Museum voor Stenen Voorwerpen* kennen we een licht gepolychromeerd exemplaar waarop het reliëf sterk is uitgesleten. Een dubbele roos staat erop afgebeeld. De omlijsting bestaat uit voluten. Een leliemotiefje blijkt de hoeken te hebben versierd. Drie (later) ingekapte cijfers zijn merkbaar aan weerszijden van het roosmotief. Zinnebeeld van de stilzwijgendheid, symbool van liefde en schoonheid, kwam de roos als uithangteken reeds vroeg voor. In de 15de eeuw trof men “Inde roose” reeds aan “up meerem bachten tempelhuus” en verder “over de nieubrugge en buter ketelpoorte”.

Vermelden we tenslotte nog twee zeventiende-eeuwse huisbenamingen op het *Steendam*. "In het Roosken" is reeds gesloopt. Volgens een onduidelijke foto uit het Gentse Stadsarchief stond de tekst op twee gevelstenen ingemetseld in een trapgevel.

"De Lelie" werd geplaatst onder het hoogste raam van een gevel met driehoekig fronton en afgezoomd met S-vormige voluten. Aan weerszijden van het gevelsteentje staat de bouwdatum te lezen : anno 1697.

(29) Deruelle, M., *Een Gentse Gevelsteen*, Oostvlaamse Zanten, 1958.

(30) De Potter, F., *op.cit.*, VI, p. 163.

Lode HOSTE
('t Vervolgt)

ZIVIL-ARBEITER BATALJON NR. 4 TE GENT

TOELICHTING 1

Naar aanleiding van het artikel : "ZIVIL-ARBEITER-BATALJON 4 TE GENT" kreeg ik een telefoontje van een 84-jarige heer die mij verdere informatie bezorgde over Dr. Freund waarvan sprake in jg. 1988 blz. 345. Dr. Freund was van joodse afkomst en was in Berlijn een bekend psychiater. Toen het in de dertigerjaren de joden moeilijk gemaakt werd, kon Dr. Freund via de steun van een zeer hoog geplaatst Nazi-functionaris wiens familielid hij succesvol behandelde, over de Nederlandse grens komen, zonder enig officieel document daartoe. Hij was vertrokken met een klein valiesje met Duitse Marken die hij hier toch via-via wist om te wisselen.

Langs Nederland bereikte hij vóór Pasen 1938 Gent, waar hij nog vele kennissen had van tijdens de 1e W.O. Hij kreeg er onderdak bij Prof. Gunzburg (1) in de Karel Van Hulthemstraat, waar hij een paar weken à één maand verbleef.

Omdat hij tijdens de Duitse bezetting van 1914-1918 heel wat discrete diensten bewezen had en tussengekomen was voor heel belangrijke en vooraanstaande Gentenaars, kon hij nu op wederdienst rekenen. Hij zocht te Gent allerlei adressen op, om te pogen naar de Verenigde Staten te emigreren, waar hij zijn beide zonen wou vervoegen, die reeds veel vroeger Duitsland verlaten hadden. Hij overwoog stappen te doen naar het gemeentebestuur